T = Technisch (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)

I = Informatief (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord, maar kosten meer uitzoekwerk)

P = Politiek (worden tijdens de politieke avond door de portefeuillehouder mondeling beantwoord)

Vragen Progressief Nederland Duiven Groessen en Loo

Politieke Avond 1 oktober 2026

Agenda punt: A1 19.30 – 21.30 - Vaststellen herindelingsontwerp "Op Weg naar De Liemers" - ronde tafel

1. Waarover besluit de raad op 16 november precies? Het lijkt er dat we alleen vaststellen dat er geen redenen zijn om niet te fuseren, geen lijken in de kast zeg maar, en dat we door gaan met het proces. Graag een letterlijke uitleg van het dictum van het concept-raadsbesluit. **T**

Op 16 november besluit de raad niet alleen om het proces voort te zetten, maar ook om het herindelingsontwerp vast te stellen, ter inzage te leggen voor zienswijzen, de naam *De Liemers* als voorkeursnaam vast te stellen en opdracht te geven voor de verdere voorbereiding van het herindelingsadvies en de implementatiefase.

Concreet besluit de raad:

- het herindelingsontwerp inclusief bijlagen vast te stellen, gericht op een reguliere samenvoeging van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar per 1 januari 2029;
- het ontwerp gedurende acht weken ter inzage te leggen en belanghebbenden in de gelegenheid te stellen zienswijzen in te dienen;
- het college opdracht te geven deze zienswijzen te verwerken en te betrekken bij de voorbereiding van het herindelingsadvies;
- de naam De Liemers als voorkeursnaam voor de eventueel nieuw te vormen gemeente vast te stellen;
- het college opdracht te geven de implementatiefase voor te bereiden;
- hiervoor een voorbereidingsbudget beschikbaar te stellen.

Met de vaststelling van het herindelingsontwerp spreekt de raad zich uit over de voorgestelde richting, uitgangspunten en onderbouwing van een mogelijke herindeling. Tegelijkertijd is dit nog niet het definitieve besluit tot herindeling. Dat volgt pas bij de behandeling van het

herindelingsadvies in maart 2027, nadat de wettelijke zienswijzeprocedure is doorlopen en de ontvangen zienswijzen zijn betrokken bij de verdere besluitvorming.

Vaststelling van het herindelingsontwerp is een noodzakelijke stap om die procedure te kunnen doorlopen. Om een eventuele herindeling per 1 januari 2029 mogelijk te maken, moet het herindelingsadvies uiterlijk in maart 2027 worden vastgesteld. Daarbij is het van belang dat de vier gemeenteraden gelijktijdig en gelijkluidend besluiten nemen, zodat de gezamenlijke wettelijke procedure zorgvuldig en volgens planning kan verlopen

2. Is dit besluit voor Duiven het point of no return? Zo nee: op welk moment in de keten ontwerp → advies (maart 2027) → provincie → Rijk → wet is het dat wél, en heeft de raad van Duiven daarna nog enig formeel middel om terug te treden? **T**

Nee, de vaststelling van het herindelingsontwerp op 16 november is niet het *point of no return*. Met dit besluit stelt de raad het ontwerp vast en wordt de formele zienswijzeprocedure gestart. De raad neemt vervolgens bij de behandeling van het herindelingsadvies in maart 2027 opnieuw een zelfstandig besluit, waarbij ook de ingediende zienswijzen worden betrokken.

Het meest bepalende besluit van de gemeenteraad is daarom de vaststelling van het herindelingsadvies. Na vaststelling door de vier raden wordt het voorstel ter beoordeling aan de provincie aangeboden en vervolgens doorgeleid richting Rijk en parlement. Vanaf dat moment ligt de besluitvorming niet langer primair bij de afzonderlijke gemeenteraden. Formeel kan de raad tot aan de vaststelling van het herindelingsadvies besluiten een andere afweging te maken. Daarna neemt de invloed van de raad op het proces aanzienlijk af.

3. Het intentiebesluit is genomen in juli 2025, het principebesluit in januari 2026. Wat is er in dit ontwerp inhoudelijk nieuw ten opzichte van het principebesluit, anders dan de naam en de planning? Anders gezegd: welke keuze maakt de raad nu die hij in januari nog niet had gemaakt? **T**

Het principebesluit van januari 2026 bevatte al de richtinggevende keuze om een herindeling met de vier gemeenten verder uit te werken. Daarbij heeft de raad het college opdracht gegeven een herindelingsontwerp op te stellen dat voldoet aan de wettelijke vereisten uit de Wet arhi en rekening houdt met de door de raad meegegeven aandachtspunten.

De keuze die nu voorligt, is dat de raad zich niet alleen uitspreekt over de wenselijke richting, maar over een uitgewerkt en richtinggevend herindelingsontwerp. Sinds het principebesluit zijn onder meer de herindelingsscan uitgevoerd, participatie en consultatie georganiseerd, gesprekken met buurgemeenten gevoerd, de gemeentegrenzen uitgewerkt en is de voorgestelde naam van de nieuwe gemeente bepaald. Al deze onderdelen zijn verwerkt in het herindelingsontwerp.

Met de vaststelling van het herindelingsontwerp oordeelt de raad daarom of de uitwerking voldoet aan de eerder gestelde kaders en of dit ontwerp voldoende basis biedt om de wettelijke zienswijzeprocedure te starten. De raad maakt daarmee een vervolgbesluit op basis van een concreet en onderbouwd voorstel, waar in januari nog sprake was van een richtinggevende keuze en een opdracht tot nadere uitwerking.

4. Waarom bevat het ontwerp geen indicatie van de woonlasten voor een Duivens huishouden per 2029? Is dat omdat het niet berekend is, omdat het niet mag van de Wet arhi, of omdat het besluit bij de nieuwe raad ligt? I

Het herindelingsontwerp bevat geen indicatie van de woonlasten voor 2029, omdat belastingen en heffingen uiteindelijk worden vastgesteld door de gemeenteraad van de nieuwe gemeente. In het geval van een gemeentelijke herindeling zal de gemeenteraad van de nieuw te vormen gemeente de tarieven voor de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen vast moeten stellen. In de wet Arhi is geregeld dat dit in de eerste 3 maanden van het bestaan van de nieuwe gemeente moet gebeuren voor het eerste jaar.

De herindelingsscan geeft in hoofdstuk 6 wel een beeld van de tarieven van de vier huidige gemeenten en het gemiddelde van de gemeenten in Gelderland. Op belastinggebied zijn er aanzienlijke verschillen tussen gemeenten.

In de scan is ook berekend wat de afwijking van de huidige totale OZB-opbrengst van de vier begrotingen zou zijn als de laagste tarieven, de gemiddelde tarieven en de hoogste tarieven worden gehanteerd.

5. In de inwonersraadpleging was "wat betekent dit voor mijn lasten" de meest gestelde vraag, en het rapport beveelt expliciet aan daar duidelijkheid over te geven. Waarom is die aanbeveling niet opgevolgd in het ontwerp dat nu voorligt? I

Het rapport laat zien dat veel inwoners vragen hebben over de gevolgen van een herindeling voor hun gemeentelijke lasten. Die constatering wordt door het college herkend. Tegelijkertijd kan op dit moment nog geen betrouwbare uitspraak worden gedaan over de financiële gevolgen voor individuele inwoners.

De hoogte van de gemeentelijke lasten in de te vormen gemeente hangt af van toekomstige keuzes van de nieuwe gemeenteraad, de financiële positie van de vier gemeenten op het moment van herindeling en de wijze waarop belastingen, heffingen en tarieven worden geharmoniseerd. Om die reden bevat het herindelingsontwerp geen concrete bedragen of voorspellingen.

8. Kan het college per onderwerp aangeven wie besluit en wanneer: locatie gemeentehuis, loket in Duiven, belastingtarieven, subsidies aan verenigingen, kernenbudget? Welke daarvan liggen bij de vier huidige raden, welke bij de stuurgroep, welke bij de nieuwe raad na maart 2029? I

De besluitvorming verschilt per onderwerp:

· Locatie gemeentehuis: hierover worden ofwel tussen de vaststelling van het herindelingsadvies en de fusiedatum besluiten genomen door de huidige vier gemeenteraden, dan wel na de fusiedatum door de nieuwe gemeenteraad. Er kan gekozen worden om vanaf 1 januari 2029 te werken met een tijdelijke huisvestingsoplossing en als nieuwe raad tot definitieve huisvestingskeuzes te komen. Hierover wordt in de implementatiefase een politiek-bestuurlijke afweging gemaakt.

· Loket in Duiven: hierover kunnen de huidige gemeenteraden in de implementatiefase, tussen de vaststelling van het herindelingsadvies en de fusiedatum, gezamenlijk besluiten nemen. Maar ook dit kan overgelaten worden aan de nieuwe gemeenteraad.

· Belastingtarieven: In het geval van een gemeentelijke herindeling zal de gemeenteraad van de nieuw te vormen gemeente de tarieven voor de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen vast moeten stellen. In de Wet Arhi is geregeld dat dit in de eerste 3 maanden van het bestaan van de nieuwe gemeente moet gebeuren voor het eerste jaar. Vervolgens moeten aanpassingen in de verordeningen, net als bij elke andere gemeente, voorafgaand aan een kalenderjaar worden vastgesteld. De belastingverordeningen van de oude gemeenten houden hun rechtskracht voor zaken die betrekking hebben op de periode vóór de herindeling. Dit betekent dat de nieuwe gemeenteraad voor het gehele gebied de verordeningen en de tarieven vast gaat stellen.

· Subsidies aan verenigingen: de harmonisatie en toekomstige hoogte van subsidies vallen onder de budgettaire bevoegdheid van de nieuwe gemeenteraad.

· Kernenbudgetten: ook de inrichting en hoogte van eventuele kernenbudgetten worden door de nieuwe gemeenteraad vastgesteld.

De stuurgroep neemt hierover geen formele besluiten. De stuurgroep bereidt het proces en waar nodig voorstellen voor; de formele besluitvorming vindt plaats door de bevoegde gemeentebesturen.

9. Welke afspraken in dit ontwerp zijn juridisch bindend voor de nieuwe gemeente, en welke zijn intenties die de nieuwe raad met één stemming kan schrappen? Graag concreet: noem een voorbeeld van elk. **T**

De inhoudelijke afspraken in het herindelingsontwerp zijn bestuurlijk richtinggevend voor de nieuwe gemeenteraad. Het ontwerp beschrijft de gezamenlijke visie en ambities waarmee de vier gemeenten de nieuwe gemeente willen vormgeven. Denk bijvoorbeeld aan het uitgangspunt Krachtig en Dichtbij en de ambities voor dienstverlening en nabijheid.

In november 2028 vinden herindelingsverkiezingen plaats en per 1 januari 2029 treedt de gekozen gemeenteraad aan. Die raad is vanaf dat moment de volksvertegenwoordiging van de nieuwe gemeente en heeft zijn eigen kaderstellende en budgettaire bevoegdheden. De nieuwe raad kan op onderdelen andere beleidskeuzes maken dan in het herindelingsontwerp zijn beschreven. In die zin zijn de afspraken niet juridisch bindend voor de nieuwe gemeenteraad.

De herindeling zelf is van een andere orde. De instelling van de nieuwe gemeente, de gemeentegrenzen en de datum van herindeling worden wettelijk geregeld en kunnen niet door de nieuwe gemeenteraad zelfstandig worden gewijzigd.

10. De vier colleges hebben het ontwerp gezamenlijk vastgesteld. Als de raad van Duiven het op onderdelen wil amenderen — kan dat, of betekent elke wijziging dat het hele traject in alle vier de gemeenten opnieuw moet? **T**

De raad kan het herindelingsontwerp amenderen. Omdat het herindelingsontwerp echter een gezamenlijk document van de vier gemeenten is, moeten de vier gemeenteraden gelijktijdig een gelijkluidend besluit nemen. Een amendement kan daarom alleen onderdeel worden van het herindelingsontwerp als het ook door de andere drie raden wordt ingediend en aangenomen.

Wanneer slechts één raad een wijziging aanbrengt, ontstaat geen gelijkluidend herindelingsontwerp. Dat heeft gevolgen voor de gezamenlijke procedure en planning. Daarom is het uitgangspunt dat eventuele wijzigingen door alle vier de raden op dezelfde wijze worden vastgesteld.